

Motion till riksdagen 2005/06:U245

av **Gustav Fridolin och Lotta Hedström (mp)**

Bistånd och funktionshinder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att föra fram och involvera s.k. icke prioriterade grupper i fattigdomsbekämpande insatser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om Sidas roll för att Sveriges arbete med att bekämpa fattigdomen i framtiden när människor med funktionsnedsättning.

Motivering

Med denna motion under riksdagens allmänna motionstid vill vi försöka lyfta fram biståndsfrågan utifrån ett funktionshinderrättsperspektiv. SHIA – Svenska handikapporganisationers internationella biståndsörening – har bland annat konstaterat att regeringen i proposition 2002/03:122 ”Gemensamt ansvar – Sveriges politik för global utveckling” uppmärksammat människor med funktionsnedsättningar i många olika sammanhang. Det visar på stora framsteg och en ny medvetenhet kring vikten av att alla människor görs delaktiga i den globala utvecklingen.

Över en miljard människor, de flesta på landsbygden, lever i extrem fattigdom. Många lider allvarlig brist på mat och saknar tillgång till rent vatten. De har inte heller tillgång till grundläggande sjukvård eller utbildning. Tiotusentals barn dör varje dag av sjukdomar som kan botas. Brotten mot de mänskliga rättigheterna är ännu omfattande på flera håll.

Så står det i regeringens proposition 2002/03:122.

Bland dessa, de fattigaste av fattiga, är en oproportionerligt stor del människor med funktionsnedsättningar. Det finns en tydlig koppling mellan fattigdom och funktionsnedsättning, där de människor som lever med en funktionsnedsättning löper störst risk att hamna i fattigdom och de människor som lever i fattigdom löper störst risk att få en funktionsnedsättning. Sammantaget bildar relationen fattigdom och funktionsnedsättning en ond cirkel som det krävs såväl kunskap som särskilda insatser för att häva.

Fel! Okänt namn på

När människor med funktionsnedsättningar själva definierar sin situation och den fattigdom de lever i är bristen på mat, vatten och tak över huvudet endast en del av deras definition. Därtill kommer begrepp såsom maktlöshet, isolering, utsatthet och sårbarhet som tydliga dimensioner av fattigdom. Dessa begrepp synliggör den fattigdom som är verklighet för människor med funktionsnedsättningar i stora delar av världen – och som också kräver speciella angreppssätt i fattigdomsbekämpande insatser.

Nära kopplat till de definitioner av fattigdom som ovan presenterats finns de kränkningar av mänskliga rättigheter som människor med funktionsnedsättningar upplever i mycket stor utsträckning. De mänskliga rättigheterna ska, enligt den allmänna deklarationen, omfatta alla människor utan åtskillnad. Verkligheten ser annorlunda ut. Alla människor har idag inte samma förutsättningar att åtnjuta sina fri- och rättigheter då det i alla samhällen i världen, i olika stor utsträckning, finns hinder för detta. Det finns en mängd sociala, fysiska, ekonomiska, normativa och kulturella hinder som begränsar bland annat människor med funktionsnedsättningar att åtnjuta sina rättigheter. För att kunna tala om alla människors lika värde krävs det att man tar dessa hinder i beaktande.

En hållbar utveckling kräver att ägandeskapet och huvudansvaret för utvecklingen ligger i samarbetslandet. Det är de fattigas perspektiv och prioriteringar som måste ligga till grund för utvecklingsprocessen. Detta är viktigt och för att uppnå detta krävs att fattiga människor själva tillfrågas och aktivt involveras i utvecklingsarbetet. Det är dock fortfarande ovanligt att ett samarbetsland ser på delaktighet och lika möjligheter för människor med funktionsnedsättningar som en prioritet och viktig del i fattigdomsbekämpningen. Ofta betraktas det istället som ett särintresse som får hanteras senare ”när man får råd”. I detta sammanhang är det därför av yttersta vikt med ett ansvarstagande från nord tillsammans med en aktiv dialog för att rättigheter som rör människor med funktionsnedsättningar inte ska förnekas eller prioriteras bort av syd.

Konkreta strategier för att arbetet med att bekämpa fattigdomen i framtiden även når människor med funktionsnedsättning.

Människor med funktionsnedsättning tillhör de fattigaste av fattiga och är ofta osynliga i det bi- och multilaterala utvecklingssamarbetet. Trots att det övergripande målet för svenskt utvecklingssamarbete är att bekämpa fattigdomen visar erfarenheten att de människor som lever i absolut fattigdom sällan får del av insatserna. Bland dessa återfinns majoriteten av människor med funktionsnedsättning.

Propositionen 2002/03:122 ”Gemensamt ansvar – Sveriges politik för global utveckling” innehåller många grundläggande skrivningar kring vikten av att inkludera marginaliserade och diskriminerade grupper i utvecklingssamarbetet. För att detta ska bli verklighet krävs dock att man från början också garanterar att det finns nödvändiga instrument och resurser för att dessa principer ska kunna konkretiseras och operationaliseras.

Vi vill särskilt understryka vikten av att konkreta strategier för Sveriges arbete med att bekämpa fattigdomen i framtiden når människor med funktionsnedsättning. Sveriges biståndsmyndighet Sida är en huvudaktör för att

Fel! Okänt namn på

möjliggöra detta. Vi vill därför lyfta fram vikten av att regeringen tydliggör att dessa förväntningar finns på Sida.

Stockholm den 30 september 2005

Gustav Fridolin (mp)

Lotta Hedström (mp)